

Izhaja razen ponedeljka
in dneva po prazniku
vsak dan opoldan.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglas: Prostor 1 mm x
55 mm po K 1'20. Uradni
razglas, poslano ter no-
tice isti prostor K 1'60.
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasiło jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 180, za pol
leta K 90, za četrt leta
K 45, za mesec K 15,
za Nemčijo celo leto K 216,
za ostalo tujino in Ameriko
K 240.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Spor med Avstrijo in Ogrsko.

Ogrska se ne oborožuje proti Ju-
goslaviji nego tudi in menda zlasti
proti Avstriji. Avstrija se čuti zaradi
tega ogrožena glede na mir in svo-
bodo. Odkar je zmagała na Ogr-
skem protirevolucija, steza nepre-
stano svoje krepilje v Avstrijo. Mo-
gotci v Budimpešti ne pošiljajo tja
le častnike in policiste, hoteč zavesti
svoj policijski sistem v Avstrijo, ne-
ko organizira rope in umore s stru-
pom ter celo bele garde, ki naj bi
napadle republiko. Že takoj izpočet-
ka protirevolucije je stoorilo mnogo
avstrijskih častnikov. v Horthyjevo
vojsko, od katerih so nekateri to
storili zaradi kruha, velika večina je
pa pri tem imela politični namen.
Boj proti ogrskim boljševikom jim je
bila le dobra prilika da zopet začno
boj za obnovitev habsburške voja-
ške monarhije. Horthy je od začetka
lema v službo le posamezne avstrij-
ske častnike, danes gre pa že dalje
in zbira ob zahodni ogrski meji cele
častniške batalijone in jih vežba, do-
čim drugi monarhistični častniki zbi-
rajo na Dunaju in po državi črnor-
nene legije. Avstrijska vlada je za-
radi teh dogodkov strogo klicala
ogrsko vlado na odgovor.

Ogrska je podpisala mir v Neuil-
lyu. Vlada je pa brez moči, odloču-
je častništvo, ki je po protirevoluciji
prišlo do moči. To oblast more ohrani-
ti le, če le bojevit na zunaj. In v
resnici Ogrji komaj čakajo trenutka,
da zopet osvoje tiste zemlje, ki jim
jih je vzel mir. Zahteva zase Slova-
ke, intrigira v Hrvaški ter agitira na

Sedmograškem. V prvi vrsti pa na-
merava napasti Avstrijo, ker je ta
najslabotnejša sosed.

Nikakor pa ne gre tukaj samo za
pridobitev dežel. Za temi akcijami
tiči več, ne gre za podonavsko go-
spodarsko zvezo, ki bi imela pomen.
gre pač le za Habsburgovce, ki mi-
slijo, da bodo potom ogrske reakcije
zavladali naprej tam in potem osno-
vali nekakšno novo avstro-ogrsko
državo. Pri tem podjetju pa bi njih
akcija kar najbolj podpirale notranje
zmede, ki bi utegnile nastati. Če
Ogrska skuša pridobiti Slovake, Sed-
mograško in Banat, če sprejema tuje
državljan v belo vojsko, da si je
podpisala mir, ki to prepoveduje,
zavaja s tem tuje državljane k ve-
leizdaji in pripravlja krvavo meščan-
sko vojno, ne ozroža s tem in z na-
črtom c ustanovitvi habsburške mo-
narhije samo Avstrijo, nego tudi vse
druge prizadete sosednje države. To
je zločin, zakaj ogrski krivavi jarm
pozna ves svet.

Stvar se ne tiče le Avstrije, ki li
je ententa prepovedala oboroževan-
je. Tiče se vseh sosednjih držav,
zlasti pa se tiče napredka. Nikakor si
namreč ne moremo misliti, da bi
smela ogrska reakcija delati, kar bi
hotela, ker bi to pomenilo največje
zlo za Evropo. Vse delo reakcije vo-
dijo antisemiti in »rimljanje«, torej
največji sovražniki delavstva, razvo-
la in napredka. Kdor pa to pospeš-
je, je največji sovražnik Evrope.
nje duševni in materialni morilec.

Razredni boj v Franciji.

V Franciji vladajo podobne raz-
mere kakor pri nas. Kapitalizem se
šopiri in izjemna je proletarca posled-
nje srage. Vlada, v kateri imajo moč
le predstavniki buržoazije, podpira
kapitaliste na yso moč. Francoske
mu proletarijatu je tako poslano s
trnjem prav kakor našemu. Ni čuda,
da se je zato tam proletarijat v svoji
samoohranbi tesno organiziral. De-
lavstvo je ponajveč organizirano le-
čeno po strokah v organizacijah, ki
jih imenujejo sindikate. Ti so pove-
čini združeni v osrednji organizaciji
»Generalnem združenju delav.« (fran-
coske kratice, ki jih bom rabil tudi v

naslednjem so za to organizacijo C.
G. T.).

Proletarijat je spoznal v nepri-
jemni upravi transportnih podjetij
(predvsem železnice in paroplovstva)
najhujšo oviro padanju cen. Nenasi-
nost transportnih družb ima za po-
sledico oviranje naprav novih kana-
lov, ki bi pocenili prevoz blaga. Iz-
redno visoki tarifi pritiskajo na cene.
Vkljub visokim tarifam pa izkazujejo
družbe »izgubo«, ker imajo uprave
seveda vse polno koritarjev, ki si
bašejo žepa s tantiemami i. dr., dr-
žava naj pa pokrica deficite! (prim.
razmere pri nas!)

Proletarijat je v Franciji že dolgo
kazal na nevdržnost takih razmer,
podajal načrte za pravilno in pravič-
no izrabo prometnih pomočkov, ki
naj so v blagor vsem državljanom,
ne pa sredstvo za bogatenje nekate-
rih izvoljencev na škodo državi —
na škodo vsemu prebivalstvu. Pri
tem stremjenju je našel proletarijat
pri vladi, pri večini parlamenta gluha
ušesa. Ni pa odnehal. Pred tremi leti
je podal že predloge za socializacijo
(ali kakor tam pravijo za nacionali-
zacija) transportnih podjetij — brez
uspeha. Pa vedno resnejše so posta-
jale njegove zahteve, in v aprilu t. l.
se je začel lasno pripravljati na odlo-
čilni boj. Koncem aprila je poizkusil
še s parlamentarnimi sredstvi dose-
či uspeh, a buržoazija je — kakor v
posmeh vsemu proletarijatu — zav-
nila v parlamentu vse socialistične
davčne predloge ter zvalila plačilo
novih milijard na že itak preobložen
ramena konsumentov. To je pospe-
šila je odločitev za boj.

Prišel je 1. maj, in vlada je v svoji
nepredvidnosti, nespretnosti ali mo-
goče tudi preracunani; hudobnosti iz-
zvala v Parizu in po deželi nemire:
tekla je kri, ki je utrdila v proletari-
jatu odločnost. Sindikat železničar-
jev je sklenil takojšnje stavko ter ob-
javil zahtevo proletarijata: »Železnice
se morajo nacionalizirati, t. j. soci-
jalizirati. Vlada je upala, da zadušil
odpor z znanimi buržoazijskimi sred-
stvi. Proglasila je, da ogroža stavka
državo (?) in izumetničila tako pro-
tidržavno tendenco gibanja, begala je
prebivalstvo s tajejnem, čes, saj ni
stavke ali z oglasi, da gre ta in ta dan
vse delavstvo zopet na delo, žugala
je z vsem mogočim, ter ko ni vse nič
pomagal, začela po vrsti zapirati
delavske voditelje. S tem je seveda
vplivala samo olje v ogenj: delavstvo
je bilo na vse — pripravljeno. Vod-
stvo stavke je prevzelo takoj »Gene-
ralno združenje delav.« (C. G. T.), ki
je že 2. maja pozvalo na stavko kot
odgovor na državne mahinacije vse
mornarje, pristaniške delavce in ru-
darje. Vladi je postalo nekam vroče.
Skušala je sicer z agent-provokaterji
izzvati nemire, da bi mogla s silo
udariti na delavstvo, a izborna disci-
plinirano delavstvo se ni dalo zavesti.
Zapustilo je pač na poziv C. G. T.
delo, ni se pa spozabilo k nobenim
nasilstvom. V tem oziru nam je pač
lahko francosko delavstvo v zgled

(le pomislimo na žalostne dogodke
pri nas ob zadnji stavki, ko so de-
lavci tu in tam hoteli s silo preprečiti
odhod vlakov itd., niso pa pomislili,
da so taki čini pač, ker so storjeni v
obupu — razumljivi, pa težko od-
pustljivi, in kar je najhujše: diskredi-
tirajo gibanje, ki izgublja v širokih
plasteh naroda simpatije, to je svoje
moralno oporo, brez katere redko
katera stavka uspe).

Na Francoskem so pač vlaki za-
spali, a ne vsi, čeprav je stavkalo ta-
koj od početka že 80—100% vsega
osobla. Vozili so seveda v zelo šar-
čenem obsegu. Vladi si sicer ni upa-
la militarizirati železničarjev — kaj
takega je mogoče samo na Balkanu
— pač pa je pozvala tehnike i. dr.,
da vstopijo kot prostovoljci v službo
»države«. Obljubila jim je vse mogo-
če ugodnosti pri izpilih i. dr. Tako je
dobila sinove buržoazijcev in nekaj
zaslepljenec, ki so omogočili vsaj
nekaj vlakov, (velika večina se je pa
»zahvalila«). Medtem postala pre-
hrana vedno težavnejša. C. G. T. je
izjavilo: »Naš boj ne velja narodu.
Ne zahtevamo zase nikakih ugodno-
sti, naš boj je v interesu večine na-
roda; zahtevamo socializacijo trans-
portnih podjetij, t. j. upravo vseh teh
podjetij naj bo v rokah producentov
(železničarjev) in konsumentov. Dr-
žava naj polagoma pokupi vse delni-
ce, do takrat pa naj delničarji preje-
majo le zakonito določeno dividendo.
Ne zahtevamo torej nobene krivice.
In vendar pravijo kapitalisti, da smo
proti narodu. Res, da ogrožajo da-
našnje razmere trenutno prehrano,
vendar, da dokazemo, da naš boj ni
naperjen proti prebivalstvu, smo pri-
pravljene takoj stopiti v posebna po-
gajanja glede prevoza živil.«

Dne 10. maja so se začele že
oglašati razne mestne uprave, apro-
vizacije, zadrage, veletrgovci pri C.
G. T. ter prošile za prevoz živil. Le
pomislimo, kakšen pomen zadobijo
naenkrat delavske organizacije! Dr-
žava je sama brez moči, ne more
prepeljati niti vagona moke, migljaj
od strani C. G. T.: in blago se naloži,
prepelje, razdeli. Delavstvo, tu vidiš,
kaj premore, če si trdno organizira-
no in se poslužuje samo zakonitih
sredstev! Nedogledne so moralne
posledice tega. Slepci izpregledujejo,
gluši slišijo: delavstvo je vendar
ogromna moč! Buržoazijsko časo-
pisje (večina seveda, dokaz, da je

skoro vse časopisje v kapitalističnih
rokah, prim. pri nas!) bruha ogenj in
žveplo na »suporno delavstvo«, vla-
da v svoji onemoglosti izgublja glavo
ter začneja z očitnimi nezakonitost-
mi, zapira, uvaža preiskave; delav-
stvo ostane hladno in odgovarja na
vse vladne nasilnosti z novimi legi-
jami stavekajočih. Na vse vladne
grožnje ima C. G. T. samo en odgo-
vor: razširjenje stavke.

C. G. T. združuje blizu dva in pol
milijona delavcev. Krasna armada, ki
pa ima tudi krasen generalni štab, ki
zna štediti s svojimi batalijoni. Ni po-
gnal vse armade prvi dan v ogenj.
Najprvo so začeli samo železničarji,
za temi so stopili v boj pristaniški
delavci, potem stavbinski, nekatere
kovinarske stroke. Občudovanja
vredna disciplina povsod, le tu in tam
jo je kršil — pa še to samo od kraja
— kakšen sindikat, ki ni mogel več
brzdati svojih članov, da bi mirno
gledali, ko se drugi »tovariši« bijejo.
Pa tudi to gorečnost, ki je gotovo v
čas delavstvu, zavre še v pravem
času železna disciplina, in zopet se
delavstvo ukloni in dela, »ker še ni
prišla namj vrsta«.

Med tem se množe na progah ne-
sreče vsled neizkušenosti »rumenih«
(tako imenujejo vladne podrepanike),
maladič, nevarni trgeda dela popu-
šajo lokomotive, avtomobile; pro-
met je vsak dan slabš, ne boljši.

Občinstvo, narod, vidi v delav-
stvu res organizirano silo, ki je ne
upogne nobena sila, ki ne odgovarja
na krivice s krivicami, ampak bije
svoj boj resno, brezhibno. In to in-
ponira! Simpatije vsega naroda so
že na strani proletarijata. Vladi, ki
je že 8. maja sklenila razpustiti C. G.
T., si tega sklepa ni upala izvršiti,
ker je vedela, da se samo blamira,
za armado 2 in pol milijonov bojev-
nikov more dekret o razpustu pome-
niti samo »cunjio papirja«. C. G. T.
odgovori na ta sklep z odredbo stav-
ke pri razsvetljavi in pri strobar-
stvu. Število stavekajočih je naraslo
tako že na nad pol milijona, ostala
dva milijona sta še v rezervi. Buržo-
azija je spoznala, da taki organizira-
ni armadi ni kos — ndala se je. 12.
maja so prinesli vladni listi vladno
predlogo o reorganizaciji želez-
nic!

Česar ni premogel triletni parla-
mentarni boj, to je dosegla kratka
stavka. Vladni predlogi so sicer še

LISTEK.

Ant. P. Čehov:
Babje carstvo.
(Poslovenil Fran Pogacnik.)
(Konec.)

»Pa še kako!« je pritrčila Žuželica. »Ime-
nitni dečki so. Ali hočeš, tetka, da snubim Anu-
ško za Vasilija Sebedinskega?
»Ne, Vasilij ima predolge noge,« je dejala
teta resno. »Premišlaj le in nima ugleda.«
Poslušalci pri vratih so se zasmejali.
»Kaj pa Pimenov? Ali maraš Pimenova?«
je vprašala Žuželica Ana Akimovno.
»Dobro! Snubi me za Pimenova!«
»Pri bogu?«
»Snubi!« je odločno ponovila Ana Aki-
movna in udarila po mizi. »Častna beseda, da
ka vzamem!«
»Prav zares?«
Ana Akimovna se je hipoma zasramovala
da ji žare lica in da jo vsi gledajo: raztresla je
karte po mizi in stekla iz sobe. Ko je hitela po
stopnicah in potem zgoraj sedla v sprejemnici
klavirju, se je razlegel iz pritičila šum, ka-
kor bi valovalo morje: gotovo so govorile
o njej in Pimenovu in so njeno odsotnost naj-
brže dobro izrabile. Žuželica je zalila Barbaru
sko in seveda ni izbirala izrazov.
V vsem nadstropju je gorela le ena luč, v
dvorani, in njen medli svet je padal v temno
sprejemnico. Ura še ni bila deset. Ana Aki-
movna je zaigrala valček, drugi, tretji, in
igrala je neprestano. Zila je v temen kot za
klavirjem, se nasmehnila in trljajalo ji je na
nisi, ali bi se ne odpeljala takoj v mesto, na
primer makar k Liseviču in mu povedala, kaj
se godi v njeni duši. Hotela bi govoriti brez

konca in kraja, se smejati, šaliti, a temni kot za
klavirjem je neprijazno molčal in po vseh go-
renjih prostorih je vladala brezljuda tišina.

Liubila je mehke, v srce segajoče pesni, a
imela je trd, neuglašen glas; zato je pela ob
spremljevanju klavirja, komaj slišno, dihaje
šepetaje je pela pesni za pesmijo, največ o
ljubezni, ločitvi, izgubljenih nadah in si v duhu
predstavljal, kako dvigne k njemu roke in ga
zaproši s solzami v očeh: »Pimenov, odvze-
mite mi to breme!« Tedaj ji bo, kakor da so ji
odpuščeni vsi gresi, pri duši ji bo lahko in ve-
selo, zaživela bo svobodno in morda srečno
življenje. V nestrpnem pričakovanju se je sklo-
nila k tipkam in strastno je začela, da bi se to
življenje izpremenilo takoj; nenadno in strastno
ji je bilo misliti, da se bo vleklo še nekaj časa.
Potem je zopet igrala in prepevala jedva sli-
šno, vseokrog pa je bilo tiho. Tudi iz pritičila
ni bilo več čuti šuma; najbrž so ljudje pogleli
spat. Davno je že odbila deseta ura. Začela se
je dolga, samotna noč.

Ana Akimovna je obšla vse sobe, poležala
na divanu, prečitala v kabinetu pisma, ki jih je
prejela nocoj. Bilo je 12 voščilnih pisem in tri
pisma brez podpisov. V enem teh se je navaden
delavec v strašni, komaj čitljivi pisavi, prito-
ževal, da se v tovarniški trgovini razpečava
delavcem grenko olje, ki diši po petroleju. V
drugem je nekdo uljudno javljal, da je Nazarič
pri zadnji dražbi, kjer je kupoval železo, spre-
jel tisoč rubljev podkupnine. V tretjem so jo
psovali, da je nečloveška.

Praznično razpoloženje jo je že popuščalo
in da bi ga zadržala, je Ana Akimovna zopet
sedla za klavir in tiho zaigrala enega novih
valčkov; nato pa se je spomnila, kako modro
in pošteno je govorila danes pri obedu. Ozrla
se je na temna okna, na stene s slikami, na
medli svet, ki je priklajal iz dvorane in nenado-

ma je obupno zaplakala in silno ji je bilo hudo
pri srcu, da je tako sama, da nima človeka, ki
bi se z njim razgovorila, posvetovala. Da bi se
utešila, se je trudila narisati si v duhu Pime-
nova, a že ni več mogla.

Odbila je dvanaest. Vstopil je Mišenkja, ne
več v fraku, temveč že v žakeju in molče pri-
žgal dve sveči. Nato je šel iz sobe in se čez
trenotek vrnil s podnosom, na katerem je stala
čajica čaja.

»Čemu se smejate?« ga je vprašala Ana
Akimovna, opazivši smeh na njegovem obrazu.
»Bil sem spodaj in sem slišal, kako ste se
šalili na račun Pimenova...« je dejal in si z
roko zakril smejoča usta. »Posadili bi ga bii
prej za mizo, da bi obedoval skupaj z Viktor-
jem Nikolajevičem in z generalom, gotovo bi
umrl od strahu.« Mišenkji so se od smehu pleča
stresala. »Sal vam ne zna niti vilic prijeti!«

Lakajev smeh, njegove besede, žaket in
brki so napravljali na Ana Akimovno vtis ne-
snažnosti. Zaprla je oči, da bi ga ne videla in
si je nehotе predstavljala Pimenova, obedujo-
čega skupaj z Lisevičem in Krilinom; pa hi in
neinteligentni izraz njegovega obličja se ji je
zdel nereden, pomilovanja vreden in občutila
je stud. Šele sedaj je, prvič ta dan, razumela,
da so bile vse njene sanje o Pimenovu in o za-
konu s preprostimi človekom nezmislj; budalost
in prevara. Da bi se uverila v nasprotno, in
premazala gnjus, se je hotela spomniti besed, ki
jih je govorila pri obedu, a ni bila več zmogla
preudarka; sram radi svojih besedi in dejanj
ter bojazni, da je danes izustila kaj odveč in
stud do svoje malodušnosti, so nenavadno raz-
burkali njeno dušo. Pograbil je svečo in urno,
kakor bi jo kdo podil, hitela v pritičje, zbudila
Spiridovno in ji začela zabijčevati, da se je ša-
lila. Nato se je vrnila v spalnico Rusa Maša, ki
je dremala v stolu pri postelji. Je skočila kvi-

sku in popravljala blazine. Bila je utrujena in
zaspana in po eni strani so se ji usuli krasni
lasje.

»Snoči je zopet prišel uradnik Čelikov,«
je zevaje omenila. »Nisem si ga upala javiti,
ker je bil zelo pijan. Dejal je, da pride jutri.

»Kaj vendar hoče od mene?« se je razsr-
dila Ana Akimovna in vrkla glavnik na tla. »Ne
maram ga videti! Ne maram!«

Razsodila je, da ji ni preostalo nič razen
tega Čalikova, ki je ne bo prenehel preganjati
in jo vsak dan spominjati, kako nezanimivo in
nezmisljivo je njeno življenje. Res je le še zato
spodobna, da podpira uboge. Ah, kako je to
glupo!

Legla je oblečena in zaplakala od sramu in
žalosti. Najtežje in najnezmisljnejše se ji je zde-
lo, da so bile današnje sanje o Pimenovu po-
štone, vzvišene, plemenite, a isti trenotek je
čutila, da sta ji bila Lisevič in celo Krilin
bližja od Pimenova z vsemi delavci vred. Mi-
slila je, ako bi bilo le mogoče prežiti dan na-
slikati, bi se vse odurno in banalno, na primer,
obed, odvetnikove besede, igra, strnilo v bist-
veno harmonično celoto, a sanje in razgovori o
Pimenovu bi se odražali iz vsega kot pokazana
poteza. Tudi je mislila, da ji je že prepozno mi-
sliti na srečo, da je zanjo že vse izgubljeno, a
vrniti se v ono življenje, ko le še spala z ma-
terjo pod eno odejo, a izumiti kako novo, po-
sešno življenje, ni mogoče.

Rdečelasa Maša je klečala pri postelji in
strmel na žalostno, začudeno, nato je za-
plakala in prižela svoj obraz k njeni roki. Tudi
brez besedi je bilo jasno, zakaj ji je tako hudo.

»Obe sva nespametni,« je vzkliznila Ana
Akimovna med plačem in smehom. — »Nespa-
metni sva! Ah, kako sva nespametni!«

nezadostni, a — skala se je zagibala — in podana je možnost za pogajanja.

Stavka med tem še traja. Organizacije, ki ne stavkajo, podpirajo stavkujoče materijalno (kar je silne važnosti v ekonomiji moči!). Delavci, ki oskrbujejo prehrano na poziv C. G. T., plačajo šestino mezde stavkujočim!

Proletariat, ki še ni organiziran, stopa v organizacije, razni sindikati javnih nameštencev so priglasiili svoj pristop k C. G. T. baš med stavko — vse uspeh treznega, odločnega nastopa!

Z ozirom na dosežene uspehe je 17. maja izvrševalni odbor C. G. T. izjavil: »Dosedanje moči zadostujejo

za boj, trenutno ni potrebno, da razširimo stavko.« Dne 18. maja se je sestala poslanska zbornica, ki naj sprejme vladno predlogo. S tem je dosegla stavka, če že ne popoln (vladna predloga ne ustreza popolnoma zahtevam proletarijata), pa vsaj velik uspeh. Zato je v nekaterih sindikatih popustilo razpoloženje za nadaljevanje stavke. Težišče boja se je premaknilo sedaj — v parlament. V koliko in kako naj ta boj podpira stavkujoče delavstvo, je določal »Širši odbor narodnega združenja«, ki je imel sejo dne 19. maja.

O nadaljnjem poteku tega vrlo zanimivega boja poročam drugič.

J. B. (H.)

Interpelacija.

narodnega poslanika Antona Kristana in tovarišev na ministra za unutarne poslove.

Gospodine ministre!

V več interpelacijah smo že opozorili na prakso, ki jo izvaja zadnje čase ljubljanska cenzura.

Socijalno demokratični dnevnik »Naprej« z dne 18. maja je v št. 113. objavil pod naslovom »Macedonska reakcija« sledeči članek:

Poglavar te reakcije je g. Stojan Protič, ministrijski predsednik v Beogradu. Z njim sedi v vladi njegov poslušni sluga g. Korošec. V Ljubljani imamo klerikalno vladno, ki je eksponent g. Protiča. Kaj dela ta slavna gospoda, ki si je sama vzela oblast, ki ni voljena, ki se opira zgolj na bajonete? Ona zapira nedolžne ljudi, češ, da so »komunisti«. Pri tem zapira pa predvsem znane organizatorje naše socijalno demokratične stranke. Ti ljudje so napravili zaroto, da ljudstvo pokazijo, zavlečejo volitve za več let, odstavijo z dnevnega reda agrarno reformo in oplenijo skupaj s kapitalisti državo in narod do kraja. Naš list je razkril protizadružno, protisocijalno in kapitalistično vedenje klerikalne »Gospodarske zveze«. Skupaj z liberalnimi kapitalisti je

klerikalna deželna vlada in klerikalna »Gospodarska zveza« odločena ljudstvo opleniti in ga okraati za milijone. Ustvaril se je monopol za eksploatacijo gozdov. »Narod« molči, »Jugoslavija« molči. Vsi kapitalisti molče, ko se hoče do kraja odreti malega kmeta in delavca. Klerikalci se sramežljivo zagovarjajo in lažejo. Oni so korupcionisti v velikem. Olej ljudstvo — oblast ni od tebe, ampak od Boga, trde klerikalci in plenijo, odirajo, se bogate, se večejo s kapitalisti in se veselo požvižgavajo na svoja socijalna načela. Načela so za volitve, mein lieber Bauer, kšeft je kšeft, klobase so klobase. Kdor drugače misli, gre lahko na — Zaloško cesto! — Ljubljanska cenzura je ves ta članek zaplenila.

Vprašamo gospoda ministra unutaršnjih dela:

1. Ali mu je ta konfiskacijska praksa znana? in

2. Če mu je, kaj misli ukreniti, da bo ljubljanska cenzura že enkrat prenehala biti organ slovenske ljudske (klerikalne) stranke.

V Beogradu, 26. maja 1920.

Francosko uradništvo prijavilo svoj vstop v generalno združenje dela.

Velika splošna stavka v Franciji, ki je majnika mesecapretresala Francijo, je potegnila Millerandovi vladi krinko z obraza. Vlada je pokazala svoj nesmisel za delavske zahteve ter za socijalni napredek, kakor je to lastno vsem meščanskim vladam. Z nasiljem in bajoneti je hotela pozgati vse, kar ni meščanskega, tekla je tudi tam delavska kri, pozaprla so delavce ter voditelje njihovih organizacij. Z najhujšimi sumničeni in pomočki je nastopila proti glavni francoski delavski organizaciji, proti »generalnemu delavskemu združenju«, hoteč jo s tem uničiti. Toda vztrajnost in solidarnost francoskega proletarijata je to preprečila. Dosegla je vlada nasprotno. Zavednost vseh socijalistično čutečih se je dvignila, delavstvo se je oklenilo svojih organizacij ter časopisov še trdneje, uvidevši, da

doseže svoj spas v teh. Tako se je zgodilo, da je stara prežvešana organizacija francoskih uradnikov, v kateri so združeni vsi intelektualni delavci od vsenčilnega profesorja do navadnega uradnika, in ki šteje 65 organizacijskih podoborov z 200.000 člani, sklenila na svojem kongresu zadnje dni majnika z dvetretjinsko večino pristop k »generalnemu delavskemu združenju«.

To je bil odgovor nasilnemu ravnanju francoskega meščanskega bloka.

Krasna konstatacija: na eni strani slabotna vlada, z zavojenimi financami, brez politične ekonomije, a na drugi strani vedno rastoče organizacije delavstva vseh strok, a njim na čelu njih upravniki, združeni intelektualci.

—č.

(Vesti LDU.)

NASILSTVA NAD ŽELEZNIČARJI SE NADALJUJEJO.

Sarajevo, 2. V železniški stavki se je ugotovilo, da je gotovi del višjih in nižjih uradnikov podpiral stavkajoče. Izvedla se je preiskava, ki je končala s tem, da je bilo odpuščenih več železniških uradnikov. Tujci bodo v 48 urah izgnani iz dežele, domači pa odpravljeni v domovinsko občino.

ZVIŠANJE DODATKOV VPOKOJENCEM JUŽNE ŽELEZNICE.

Beograd, 1. Po poročilih Komisarijata ministrstva za promet v Ljubljani, bo upravni svet južne železnice povečal dodatke vpokojencem te železnice za 50 do 70%. To povišanje velja od 1. maja dalje.

IZVOZ ŽIVIL.

Beograd, 2. (Uradno.) Ministrstvo trgovine in industrije objavlja:

Ker se obeta dobra žetev in vsled naglega padanja cen na svetovnem trgu, so se pojavile pri nas velike količine živeža, ki so jih zadržavali kot rezervo. Da se olajša trg, je začasni finančni odbor sklenil, da pripravi odbor središnje zadruge za račun te zadruge izvozi do 4000 vagonov pšenice, do 15.000 vagonov koruze in 10.000 prašičev. Ječmena in fižola sme zadržati izvoziti v nemerljivi količini do konca t. m.

TISKARSKA STAVKA V BELGRADU.

Beograd, 2. V ministristvu za socialno politiko so se začela pogajanja med zastopniki tiskarskih delavcev in zastopniki lastnikov tiskarn radi končanja stavke. Splošno menijo, da se bo tiskarska stavka kmalu končala.

PADANJE KURZOV TUJIH VALUT. — RAZOČARANI ŠPEKULANTI.

Beograd, 2. Na današnji borzi je prišlo do ogromnega poloma. Vse tuje valute so silno padle. Izgube, ki so zadele velike trgovce in borzne špekulante, ki so špekulirali v tuj valuti, znašajo na milijone. Tako so n. pr. francoske franke ponujali daleč izpod kurza ter so prodajali 100 frankov za 170 dinarjev, kar bi odgovarjalo razmerju 100 frankov za 680 kron. Kot vzrok temu padcu se navaja dobro stanje žetve in izprememba v političnem položaju. Karakteristično je, da se sedaj v Beogradu čim dalje bolj prodajajo hiše. Hiš je naprodaj, kolikor kdo hoče. Istotako je naprodaj mnogo nepremičnin. To pomenja, da gre špekulacija za tem, da proda nepremičnine še sedaj, dokler so cene visoke.

Vsled velike ponudbe nepremičnin jim je začela cena zelo padati.

VSTAJA V ALBANIJ PROTI ITALIJANOM.

Beograd, 2. junija. »Progres« poroča iz Skadra: Vstaja proti vladi traja dalje. Pred nekaterimi dnevi so imeli vstaji krvav spopad z vladnimi pristaji pri Brezi, pri katerem je bilo mnogo mrtvih. Vstaji napadajo tudi Italijane. Ko so Italijani premestili nekaj svojih čet iz Skadra, so te odlele napadli vstaji pri Bušati; pri tem je padlo 37 italijanskih vojakov z majorjem na čelu. Razen tega so vstaji zaplenili mnogo masti in volnene materijale. Isti časopis objavlja tole vest iz Podgrada: Vedno očitnejša je namera vstajev, da iztirajo Italijane iz Valone in drugih krajev, ki jih imajo še Italijani zasedene. Oddelek vstajev je napadel Italijane pri Tepeleni, hoteč zavzeti to mesto. Italijani so začeli streljati s topovi in so se Arbanaši morali umakniti. Nato pa so ponovno napadli in so res izgnali Italijanske čete iz Tepelene. Ujeli so 400 italijanskih vojakov, zaplenili nekoliko topov in vojnega materijala, potem pa so zavzeli Premeti in Brozo in prišli do Valone, kamor so se umaknile vse italijanske čete iz okolice. Italijani z mrzlično naglostjo utrjujejo postojanke okoli Valone z bodečo žico in pokopi.

DEKLARACIJA ČEHOSLOVAŠKE VLADE.

Praga, 1. Ministrijski predsednik Tusar je v današnji seji poslanske zbornice izjavil, da je prejšnja vlada izpolnila svojo obljubo glede razpisa volitev v narodno skupščino in sklicanja parlamenta. V predpogajanjih ni bilo mogoče pripraviti definitivne parlamentarne konstelacije. Stvarno in politično se opira rekonstruirani

kabinet na prejšnje skupine strank. Nadalje je naglašal, da razumevajo Čehoslovaki s človeškega stališča položaj Nemcev in Madžarov, ki se le težko prilagajajo novim razmeram časa. Čehoslovaki pa morajo svoj državnopravni položaj najhitančneje označiti. Češki narod je ustvaril začetkom srednjega veka to državo, ki to je vnovič vzpostavil s pomočjo Slovkov. Prepričani smo, da bodo Nemci pri izgraditvi države mirno sodelovali. Glede tešinskega vprašanja je izjavil ministrijski predsednik, da Čehoslovaki ne goje namram Poljakom nobenih sovražnih čustev, da se pa ne bodo odpovedali svojemu pravu, ki ga bodo branili. Čehoslovaki hočejo živeti s sosedi v miru. Kar se tiče zunanje politike bo čehoslovaška republika hodila v dosedanji smeri.

VSTAJA V BESARABII.

Moskva, 2. V Besarabiji je vsled revkizicij rumunske vojske izbruhnila vstaja. Rumunski posetniki v naglici zapuščajo deželo in odhajajo v Bukarešt in Jassy.

GOSPODARSKA POGAJANJA ENTENTE Z RUSIJO.

Berlin, 1. »Berliner Tageblatt« javlja iz Haaga: Kakor poročajo iz Londona, je bil včeraj v angleškem ministristvu za zunanje zadeve prvi razgovor med Lloyd Georgem in Krasinom. Razpravljala sta o vzpostavitvi trgovskih odnosov, pri čemer je angleška vlada vztrajala na stališču, da se morajo vsi vojni ujetniki, ki se še nahajajo na Ruskem, vrniti v domovino, predno se more misliti na vzpostavitev trgovskih odnosov. Trgovina se pa ne sme zlorabljati v propagandne namene. Francija se ne udeležuje teh pogajanj. Francoska vlada je mnenja, da mora Lloyd George biti v polni meri odgovoren za pogajanja s Krasinom. Morda se pozneje udeleži pogajanj po svojih trgovskih izvedenih.

BOJKOT PROTI MADŽARSKI.

Amsterdam, 1. V včeraj se vršeli seji medzvezniške zveze transportnih delavcev je generalni svet te zveze sklenil, da se udeleži bojkota proti Madžarski. Odposlanci Anglije, Francije, Nemčije, Avstrije, Nizozemske, Švedske, Norveške in Danske so izjavili, da bodo v njihovih deželah sledili pozivu kakor en mož. Dežele, ki niso bile zastopane, bodo izdale enak proglas še ta teden.

Politični pregled.

+ Masaryk odredil amnestijo. Predsednik čehoslovaške republike, Masaryk, je ob priliki, ko se je sestala novi parlament in nova vlada, odredil obširno amnestijo za delake politične narave, predvsem one, ki so bili naperjeni proti čehoslovaški republiki in storjeni do 7. marca t. l.

+ Plebiscit v tešinskem ozemlju se ne bo vršil. Praška »Tribuna« priobčuje poročilo nekega angleškega lista, po katerem je bila čehoslovaška vlada iz Pariza opozorjena, da namerava poslanska konferenca prekljati ljudsko glasovanje v tešinskem ozemlju in da bo sama odločila o usodi Tešina. Z ozirom na to, da bi bil ta preklic v prid Poljski in krivičen čehoslovaški, je pariško poročilo povzročilo v čeških vladnih krogih veliko ogorčenje. Praška vlada bo zoper ta načrt protestirala in izjavila, da zahteva izvršitev ljudske glasovanja.

+ Priprave za monarhistični puč v Nemčiji. »Berliner Tageblatt« po-

roča dne 2. t. m.: Od predvčerajšnjega dne se v okolici Erknerja in Fangschleutena koncentrirajo čete, ki se zbirajo iz ostankov dobrovoljskega kora. V Potsdamu se zbirajo menda bavarske čete in tam igra princ August Wilhelm Hohenzollernski posebno vlogo. Prihodnje nedeljo nameravajo izvesti akcijo, pri kateri bi aretirali vse pacifiste. — Nadalje poročajo socijalistični listi v Nemčiji o tajnih vojaških pripravah. Semtertje se opazi male oborožene čete. Večjih podvzetij ne manjka. Tako poroča socijalistični list v Frankfurtu, da se hoče nemško-nacionalni in vojaški poskus puča v velikem obsegu izvršiti sedaj 5. in 6. junija, da se zavlečejo volitve v parlament, ki se morajo v kratkem vršiti. V okraju Greifswald je pripravljenih 2300 častnikov preobremenjen kot mostvo. Izgotovljene so že liste delavskih voditeljev, katere hočejo nahreli zapreti.

+ Mirovna pogodba z Madžarsko. V tretjem delu mirovne pogodbe z Madžarsko se govori o razmerah Madžarske do Jugoslavije. Madžarska prizna popolno neodvisnost Jugoslavije in se odreka po Jugoslovanih zasledenim bivšim madžarskim okrajem. Čez 14 dni bo posebna komisija določila natančno mejo med Jugoslavijo in Madžarsko. V tej komisiji bo en Jugoslovan, en Madžar in 5 članov ententnih držav. Madžarska se praviči do Reke popolnoma odreče. Madžari, ki postanejo podaniki Jugoslavije, uživajo popolno enakopravnost z stalimi državljani glede šolstva, veroizpovedanja in socijalnega stališča.

+ Izprememba francoske ustave. Kakor javlja »Echo de Paris« je francoska vlada opustila namero, da skliče obe zbornici v Versaillesu, da spremenita ustavo in da vpostavi mesto podpredsednika republike.

+ Seta zveze narodov se bo vršila dne 27. junija v San Sebastianu.

+ Štirbi Angležev. Velike preglavice delajo Angležem boljše viki in Turki. Boljševiki udirajo v Perzijo in uporno turško nacionalistično gibanje resno ogroža sklepe in nakane ententnih držav, ki so si na papirju že porazdelile med seboj maloazijsko Turčijo. Na eni strani je ogrožena Indija, na drugi susedi preko in Egipt. V Mali Aziji, Arabiji in bogati Mezopotamiji vre. Turki propagirajo tzv. sveto vojno in zbirajo čete tako v Anatoliji in v Arabiji, udirajo v Mezopotamijo, Armenijo in Palestino. O stvari bomo obširneje izpregovorili.

+ Mirovna ponudba Finske sovjetski Rusiji. Iz Moskve poročajo, da je ministristvo za zunanje zadeve na Finskem poslalo sovjetski vladi obvestilo, da je finska vlada pripravljena začeti mirovna pogajanja in predlaga mesto Dorpad za kraj pogajanj.

+ Tudi Kanada zahteva vojno odškodnino. Vsota, ki jo Kanada zahteva od Nemčije kot vojno odškodnino, znaša 1671 milijonov dolarjev. Kapitalistični nenasičenost, ki je njima dosti, da so dali municijo in strelno orodje in s tem strašno obogatili, hočejo Evropo sedaj še s tem popolnoma upropasti.

+ Kitajski senat je z 9 proti 1 glasov ratificiral versaillesko pogodbo.

Osemurno delo.

Da je raznim mogotcem okolo Zveze industrijev pri nas v Sloveniji, kot tudi v celih državah, osemurno delavnik velik in v peti, to je pokazala tudi zadnja anketa v Zagrebu. Tu podamo nekaj podatkov o razvoju te, za delavstvo tako važne socijalne naprave.

Misel o osemurnem delavniku je stara že skoro 300 let. Prvi je to misel sprožil škof Amos Comensky leta 1632. V osemnajstem stoletju jo je propagiral sloveči francoski mislec Helvetius in za njim veliki nemški filozof Kant. V devetnajstem stoletju ga je uvedel nemško-švicarski državnik in pisatelj Henrik Zschokke in v neki vasi v Švici kot delovni čas za tamotnje delavno ljudstvo. Ki je delalo po geslu: vsi za enega eden za vse. To je torej predzgodovina boja za osemurno delo. Nato je pričelo delavstvo vsega organiziranega sveta nezpropen boj za uvedbo osemurnega delavnika, ker je uvelo in spoznalo za delavce tako škodljivo izkoriščanje mas. Leta 1866 se je izrekel splošni ameriški kongres v Baltimore prvič za zakonito uvedbo osemurnika. Enak sklep je napravil isto leto tudi mednarodni kongres internacionalne v Ženevi. Dvajset let potem, leta 1888, je postavil ameriški delavski kongres prvi maj za dan propagande za izvedbo osemurnega

Abditus:

Železničarska stavka in nje posledice.

(Misl.)

I.

Železničarska stavka je pri nas polagoma umirala že od sobote, dne 24. aprila dalje. Pravzaprav se je njeno umiranje začelo že malo prej. Stavka je bila predolgotrajna in že od početka med ostalim občinstvom — vsled napak vodstva — ni uživala tistih simpatij, ki bi jih lahko.

Zahteve železniškega osebja so opravljene. Dokaz temu je tudi to, da so šli v stavko vsi od prvega do zadnjega uslužbenca, ne glede na politično prepričanje posameznikov. Upravičena je zahteva, naj se končno in naposled uredi in zmodernizira službena pragmatika; nadalje je opravljena tudi zahteva, da se uredi oreljmi uslužbenstva sedanjim dragiškimi razmeram primerno. Če se železniške uprave temu upi-

rajo, potem je bila stavka opravičena in samohsebi umevna. Razdrmane gospodarske razmere silijo neprestano delavce in uslužbence v mezdne boje. Ti boji so tembolj ostri, ker nima naša država nobene socijalno politične ustanove, ki bi vsaj poskušala mezdne spore mirno poravnati, predno se ljudje zatečejo k zadnjemu zatočišču — stavki.

Vse moderne države imajo n. pr. poravnalne urade, samo pri nas take institucije ni, čeprav smo jo med vojno že imeli (tzv. priložbene komisije). V socijalno-političnem oziru se v Beogradu ni storilo skoro prav nič, deloma zaradi nezmožnosti upravnega aparata belgrajskih ministrstev, deloma tudi zaradi odpora posameznih reakcijskih strank, deloma pa tudi zaradi nasprotovanja raznih delodajalskih institucij. Socialni boji pri nas bodo imeli grobo obliko toliko časa, dokler bo naša socijalno-politična zakonodaja tako šibka in nepopolna, kakor je še danes. V takem položaju naš proletarijat ne more biti drugačen kot skrajno levičarski, skrajno revolu-

cijonaren, ker more upati na zboljšanje svojih žalostnih in bednih razmer le od prevrata, in sicer političnega in socijalnega prevrata. Vsak, ki pozna novejšo socijalno zaščitno zakonodajo drugih držav, zlasti ono Nemške Avstrije, Nemčije, Angleške, Švice ali ono škandinavskih držav, ve, da smo mi v Jugoslaviji v tem pogledu najzadnji. Nočem preiskovati, kdo je temu kriv. Naš »parlament« ni storil dosti v teh rečeh nič, centralna vlada zelo malo, komaj omembe vredno, pokrajinske vlade pa nimajo zakonodajne moči. Dokler bodo naše gospodarske razmere, zlasti tudi naša valuta in naša socijalno-politična zakonodaja, na današnji nizki stopnji, toliko časa bodo oblike socijalnih bojev krute in tupatam tudi nasilne. Tudi oborožena moč države ne bo na tem veliko izpremenila in končno in naposled tudi zelo malo zalegla.

To sem hotel povedati, predno preidem k železničarski stavki in njenim posledicam.

Predvsem: kako se je železničarska stavka začela in kako se je

vodila? Mislim, da ne bo škodovalo nikomur, ako bom povedal naravnost, brez ozira na levo in na desno, to, kar mislim. Konstatiral sem že, da stavka ni uživala tistih in takšnih simpatij med občinstvom, kakor bi jih bila smela pričakovati.

Stavko je vodila sindikalna centrala v Beogradu; ona jo je tudi započela. Naši slovenski železničarji so bili od nekada vajeni poslušati in abogati svoje osrednje vodstvo, ki je bilo za časov Avstrije na Dunaju. Dunajska strokovna vodstva so bila vedno zelo, previdna in stavka je bila vedno zadnje sredstvo pri doseganju boljših življenjskih pogojev prizadetega delavstva. To vodstvo je bilo skoro vedno dobro in delavstvo se je tekot let navadilo, mu brez nadaljnjega zaupati. Ko smo prišli v Jugoslavijo, je postal Beograd državno središče in naše slovenske delavske organizacije, ki so po preobratu obvisle nekako v zraku, so iskale novih zvez, novega vodnika. Naše so ga.

čelovnega časa v celi Ameriki, leto pozneje, leta 1889., pa je sklenil socijalistični kongres v Parizu, da velja prvi maj kot dan propagande za osemurno delo za vse države sveta. V dnehi od 6. do 12. avgusta leta 1893. je mednarodni socijalistični kongres v Curihi sprejel resolucijo, ki se je razširila po vsem svetu, kjer se je nahajalo organizirano delavstvo. In prišlo so se obširne propagande za uresničenje te delavske zahteve, ki smo jo mi šele ob preobrtu izvojevali, in to po večini v vseh evropskih in izvenevropskih državah.

Tu torej malo pregleda o zgodovini osemurnega delavstva. Naši delodajalci naj torej nikar ne mislijo, da bi prenašali zakon o osemurnem delavstvu! Ves tak njihov trud bi bil zastonj! Vsakdo, ki bi poskušal delati v tem oziru zmešnjave, bo nalezl na nepremagljiv odpor.

Novice.

— Velik požar v vasi Črnomlugu na Hrvaškem je 31. maja uničil 28 hiš in cerkev. Rešiti ni bilo mogoče ničesar in so vaščani v največji revščini.

— Štrajk brivskih pomočnikov v Beogradu je pričel 28. t. m., ker lastniki brivnic niso hoteli ugoditi zahtevam.

— Podružnica ovinarskega društva se je 1. t. m. osnovala v Osijeku. V odbor so bili izvoljeni kot predsednik g. Lavoslav Letinger, za tajnika g. Marinič, za blaginika pa g. Skrbic.

— Osiješki hrivci so s 1. junijem zopet povišali cene za brtje in striženje las, in sicer računajo za brtje 6 K, za striženje las pa 10 K. Pa pravilo, da cene padajo!

— Hrtijeve tolpe morijo tudi lastne ljudi. »Az Namber« poroča, da so Hrtijeve tolpe svoje krvavo področje na pomemben način razširile. Z morenjem delavcev in Judov se več ne zadovoljijo. Tudi pripadniki njihove lastne smrti, v kolikor so svojim moralnim tovaršem postali iz kakih vzrokov neljubi, morajo sedaj to verjeti. Tako je bil pred kratkim umorjen v Szegedinu Eugen Yenev. On je svoječasno bil pri vlogu bele garde v dunajsko ogrsko poslaništvo, pri napadu na poslaništvo dr. Bolgara in pri ropu milijonov poslaništva dejansko soudeležen. Ker je bil o roparskem načrtu natanko poučen in tudi vedel, da bodo milijoni denarja razdeljeni med Smrečanyja, Baala in Hedervarya, je bil tem ljudem dolgo tri v peti. Sedaj so ga, da ne bo mogel govoriti naprej, za zmiraj napravili nemega. Yenev je bil, ko je prišel v Szegedin prijet in kmalu nato v eni kleti občen na vodovodno cev. Ista usoda je doletela tudi nekega starega policista dunajske protirevolucije stranke v Szegedinu. Tanka kaj so ga aretirali in ker je prišel vladni ukaz, da se ga mora izpustiti, so sicer izpolnili povelje, toda Hrtijevi častniki so ga pustili takoj po izpustitvi na prosto ustreliti v hrbet.

— Slavnj česki gledališki umetnik, Votan Edo, je umrl v 67. letu.

— Letalec kot »bog«. Nenavadne izsledke sta mogla poročati oba letalca von Ryneveld in Brand, ki sta poletela od Anglije v Kapstadt, s svojega povratka. »Na potovanju sva imela veliko srečo,« je rekel Ryneveld, »samo enkrat nama je bilo treba vsled sile pristati in samo dvakrat sva morala napraviti daljšo zamudo, enkrat deset dni v Kairi in potem 12 dni v deželi Betschanan. Imava čudovite utise. Najprej sva letela dolge ure nad neskončno morsk gladino. Nato sva križarila en cel dan nad daljnimi puščavami in končno sva preletela veliko miš nad gostimi pragozdi. Prav posebno naju je dirnilo, da sva v sredini Afrike našla postajališča, ki so bila za nas pripravljena. Domačini so na nas gledali od začeta s tesnobo in strahom. Enkrat so nas imeli za bogove, ki so se na vozu pripeljali na zemljo. Prinesli so nam darov, sadja in druge hrane in nas hoteli moliti. Ko smo dospeli v Kapstadt, smo potovali v celim 1005 ur.

Dnevne vesti.

Ne pozabimo natvažnejšega.

»Slovenec« od četrta agitira za »Katoliško Ligo«, družbo, ki naj skrbi za dvig katoškega tiska. V članku navede besede papeža Pija X.: Vse je zaman, če se ne poslužujete tiskal! Kakor pa vemo, je slovensko klerikalno časopisje skozi in skozi nekatoško, torej, na katere liste naj se nanaša ta apel papežev? Ali je morda papež Pij res mislil take liste, tak tisk, kakršen je slovensko »katoš-

sko« politično časopisje? I, kajpak, papež, njegova firma, pa ho vse dobro. — Ne pozabimo pa tudi mi najvažnejšega: boj proti reakciji in laži; tudi mi prodremo na ta način najlažje, če širimo svoje časopisje.

Ubogi delavec, kaj nisi vsega za-krivil! Prejeli smo: V »Slov. Nar.« je pred dnevi dr. A. Kokalj napisal članek, kjer trdi, da se cene nižajo ter da so mezde delavcev prevelike, kar spravlja našo mlado državo v nevarnost. Delavci zahtevajte, da se vam zniža plača, pravi dalje, kajti drugače bodo vas izpodrinili tuji delavci, ki bodo cenejši. — Radovedni smo le, g. Kokalj, če smo res mi delavci nevarni državi ali pa verižniki? Če b bil delavec nevaren državi, mislimo, da bi od tega tudi kaj imel, kakor imajo vsi verižniki, in bi ne hodil lačen in odet še v raztrgano predvino obleko naokrog. Za svojo »preveliko« mezdo pa si delavec danes še kruha ne more prav privoščiti. Gospodu Kokalju se mora pač dobro goditi in no tem svojem kopitu sodi tudi delavske mezde. Če bi bil v koži delavca, gotovo ne bi tako naivno govoril. Primate radi tiste, ki so si od naših krvavih žuljev iztisnili milijone in ki sedaj vzdržujejo take visoke cene z verižništvom! Sicer se pa poznamo in vemo, da bi najrajši imeli, ko bi delavec nič ne jedel in zastonj delal! Delavci.

Samomor pod Rožnikom. V četrtek zvečer sta našla dva dijaka kakršnih 600 korakov od »Knajpoveškega kopaljšča« pod Rožnikom zelo nizko na drevesu obešeno osebo. Došli tajni detektiv je mogel samo ugotoviti smrt. Obešenčeva identiteta se še ni mogla dognati.

Uračno zdravniška služba je razpisana za Kočevje. Interesenti se opozarjajo na razpis v Uradnem listu.

Državna posredovalnica za delo V delo se sprejmejo: sluzkinje, kuharice, poljski delavci in delavke, gozdni delavci in delavke, hlapi, dekle, mizarji, dinnarji, dinnarice, konjski hlapi, drvarji, zidarji, pletarji itd.

Vrtna veselica trgovskih nastavlencev. V nedeljo dne 6. junija ob pol 15. uri priredi odbor trgovskih nastavlencev Gremija v Mariboru v prostornem vrtu Križvega dvora in v vseh temu pripadajočih prostorih, veliko vrtno veselico z zelo obširnim sporedom, pri kateri sodelujejo razna društva in za koje je vsestransko zanimanje. Vstopnice v predprodaji se dobe pri: Scheidbach in Jeglič, Gosposka ulica, Glavna tobakarna, Glavni trg; Rantner, Koroška cesta; Mohorko, Slovenska ulica; Wergles, Kralja Petra trg; Uredništvo lista »Volksstimme«, Ruška cesta; Turad, Aleksandrova cesta in Pichler, Meljska cesta. Ker je čisti dobiček namenjen v dobre namene in je že sedaj mnogo vstopnic razprodanih, je razvidno, da bo ta prva veselica trg, nastavlencev v Mariboru vsakemu navzočemu res v pravo veselje in razvedrilo in da bo dobro uspela.

REKA LE DOBI ŠKOFA Z ODOBRTIVNO PAPAŽA.

Zagreb, 1. »Novinski urad« javlja: Ugotavlja se, da je interview z reškim župnikom Kukančičem, kakor ga je priobčilo »Narodna Politika« od 25. maja, popolnoma izmišljen. Župnik Kukančič je dal upravitelju kraljeve okrajne oblasti na Sušaku pismo potrdilo, da nikomur ni dal informacij. Zato je vest »Novinskega urada« popolnoma resnična, kakor tudi popis položaja na Reki. Vikar Constantini de facto vrši na Reki škofovo oblast. — Torej tudi trditve »Slovenca« niso resnične, da nanež ni nič ukazal.

Kultura.

Iz gledališke pisarne. Da se morejo odigrati vse predstave za abonente, je sklenila gledališka uprava, prirediti predstave za abonente tudi ob nedeljah in praznikih, na kar se občinstvo opozarja.

Pomočnika izkušnja za rokodelske obrte. Navodila za pripravo. Sestavil prof. Henrik Podkrajšek. Natisnila in založila »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Cena knjigi, ki obsega 106 strani velike osmerke, je 14 K 40 vin. Knjiga je jako praktična in obravnavlja snov v obliki vprašanj in odgovorov. Glavni naslovi so: obrtno računanje, obrtno knjigovodstvo, obrtno pismo, obrtni državljanski nauk; potem določbe o pošti, železnici, brzojavu, telefonu in menici. Zbirka nalog za izkušnje. Slovensko-nemški in nemško-slovenski slovarček in končno obrazci tiskovnih. Knjigo priporočamo.

Obvestilo in pojasnilo.

(Iz glavnega urada American Jugoslav Commercial Board, Limited, Chicago-USA).

Jugoslovansko Republičansko Združenje, organizacija, ki je med našimi prijatelji v domovini že dobro znana po svojem republičanskem programu, je po svojem komercialnem oddelku, zvanem American Jugoslav Commercial Board, Ltd. organizirala pomočno akcijo med ameriškimi Jugoslavlani na ta način, da uvažajo v domovno sušna, kontenine, usnja itd.

Ameriškimi Jugoslavlani je omogočeno, da kupijo blago za svoje v domovini v glavnem uradu v Chicagu, ki pošlje vsa ta naročila svojim zastopnikom v Ljubljano, da razpošljejo na adresante, kolikor kdo naroči za svoje ljudi. Blago se namreč ne pošilja v domovino v posameznih paketih, temveč v večjih balah in se s tem prihrani stroške ogromne mrtve teže zabojev.

K prvemu poziva za tako akcijo se je odzvalo precejšnje število rojakov in prva pošiljatev bi morala zapustiti Ameriko začetkom meseca aprila, da ni ob istem času izbruhnila generalna stavka premikačev na železnici in tako neomogočila prevoz blaga iz Chicaga do Novega Yorka, kjer se naklada blago na parnike. Pri tej prvi pošiljati je tudi nekaj individualnih zabojev, ki so seveda pri tem tudi prizadeti.

V par dneh nam bo mogoče, da odpošljemo blago v Novi York, kjer zapusti Ameriko s prvim parnikom v Trst in od tod v Ljubljano in naši zastopniki bodo stvar uredili kakor poročano že prej. Kakor hitro dospe blago v Ljubljano, bodo naši zastopniki obvestili pisмено vse tiste, za katere je naročeno blago.

Toliko v pojasnilo, da ne bo nepotrebnega razburjenja med tistimi, ki so že prejeli vest od sorodnikov iz Amerike, da je zanje kupljeno blago, a ga še niso prejeli, vsled zgoraj omenjene upravičene zapreke.

Amerikan Jugoslav Commercial Board, Ltd. 3639 West 26th Street Chicago, Ill. U. S. A.

Iz stranke.

Sestanek igralcev športnega kluba »Svoboda« bo v soboto, dne 5. t. m. ob 1. uri popoldne v društvenih prostorih. Čevlji!

Gospodarstvo.

Stanovanjsko vprašanje v Zagrebu. »Hrvat« poroča: Na inicijativno poverjeništa za socialno skrb so finančniki in stavbni strokovnjaki izdelali tale načrt za zidavo hiš v olajšanje stanovanjske bede: Zgradi se »Dijaki dom« za 600 dijakov na Sajmisti za približno 14 milijonov kron; »Radnički dom« na Cigani za delavske urade, posredovalnico za delo, delavsko zbornico, delavsko kuhinjo in stanovanja za neoženjenec za približno 3 milijone kron, Kolonija železničarjev na »Šošarskih vrtovih« s 54 zgradbami, skupno 216 stanovanj za 3 milijone kron, Zgrade se tri večje hiše s trgovskimi lokali in več privatnimi stanovanji, ena hiša za približno 16 milijonov kron. Tako bi prišlo pod streho približno 2500 oseb, 70 trgovskih podjetij, 70 uradov in 20 zasebnih skladišč. Skupna svota za vse te zgradbe bi znašala okoli 100 milijonov kron. Poleg tega bodo nekateri podjetniki gradili lastne stavbe za svoje uradnike in delavce ter vile na Laščini in na Maksimilijevski cesti.

Nove tovarne v Dalmaciji. V Omišu se snuje potom bank »Providnost« in »Hrvatske pučke štedionice« industrijska delniška družba s kapitalom 30 milijonov kron. Snujejo se mnoge nove tovarne: za mreže, cement, pohištvo, železne in lesne stavbniške potrebnosti, za predvino in vrvi.

Plačevanje dolgov. Ker je bilo francoski in belgijski vladi pri razpravah v Hivhelu dovoljeno, plačevati svoje dolgove britanski vladi po razmerju odškodnin, prihajajočih iz Nemčije, so naprosile tudi italijanska, srbska in rumunska vlada za enako ugodnost.

Nova banka v Skoplju se je osnovala z glavnico 3 milijonov dinarjev v srebru. Imenuje se »Var-dar«.

Čebelarstvo v Srbiji. Ministrstvo je za povzdigo čebelarstva v Srbiji dalo 250.000 dinarjev.

Ravnateljstvo bolgarskih železnic je začelo vračati Srbiji potniške vagoni, ki jih je bolgarska ugrabila leta 1916. Vozovi so v zelo slabem stanju, tako da se bodo morali poslati v popravilo.

Uvoz bankovcev v Avstrijo. Prepovedan. Z ozirom na ponarejene žige na bankovcih Avstro-ogrške banke je odredil avstrijski državni urad za finance, da je uvoz teh bankovcev žigosanih in nežigosanih, kakor tudi uvoz avstrijskih žigosanih bankovcev dovoljen samo s posebnim dovoljenjem državnega urada za finance. Potnikom, ki prihajajo iz in iz Avstrije, je dovoljeno prinesiti s seboj na osebo znesek 2000 nemško-avstrijskih žigosanih kron. Prošnje za dovoljenje uvoza bankovcev naj se naslavljaajo na nemško-avstrijsko devizno centralo. Ta prepoved na ne velja za čehoslovaške državne bankovce in za jugoslovanske kronoslovarske bankovce. Ti bankovci se smejo uvažati neomejeno.

Glavno zborovanje Avstro-ogrške banke je sprejelo poročilo o poslovanju banke. Po dolgi debati o ugovoru čehoslovaškega vladnega komisarja proti razdelitvi dividende se je sklenilo, preiti preko tega ugovora na dnevni red in razdeliti prvo dividendo 42 kron. Ker je čehoslovaški vladni komisar oporekal sprejetje tega predloga, je bančni guverner Spitzmüller, opozarjajoč na to, da je Avstro-ogrška banka v likvidaciji, izjavil, da mora ugovoru proti izplačanju dividende priznati odgovilveno moč, tako da se more dividenda izplačati šele potem, ko se poravnal sedanji spor s čehoslovaško vlado. (Velik nemir in razburjenost.) Neki član je pozval zborovalce, naj zapuste dvorano, ker se soglasno sprejeti sklep ne priznava; nato je zapustil večji del zborovalcev dvorano. Volitve petih generalnih svetnikov in računskih revizorjev se je udeležilo malo članov.

Cena srebrnim kronam v Avstriji. Uradno so določene v Avstriji sledeče cene za srebrni denar: Za dvehkronski tolar 38, za petkronski 99, za stari goldinar 51, za dvagoldinarski novic 102 K; nadalje za srebrno krono 19, za 10-kronski zlat 300, za 20-kronski zlat 600 in za 100-kronski zlat 3000 K.

Množina bankovcev v Nemčiji je v prvem četrtletju 1920. zopet zelo narasla. Ob pričetku vojne 1914. je bilo bankovcev v prometu za 1590 milijonov mark, torej še ne za 2 milijardi. Novembra 1918. je bilo bankovcev v prometu za 16 milijard, sedaj pa je že za 45 milijard. Pri tem je opominiti, da je razen tega še v prometu kot drobiž za 13,7 milijard novčanic, ki jih izdala posebni posolišniški zavod proti zastavitvi blaga. V celoti je bankovcev v prometu za 58,9 milijard. Francija ima bankovcev v prometu okoli 38 in pol milijarde. Po prebivalstvu pride na glavo v Nemčiji 1000 mark, v Franciji pa 1500 frankov. Na švicarski borzi velja 100 franc. frak. 34 do 35, mark pa 9 do 10 švicarskih frankov. Navzlic preobilju novčanic in slabemu stanju valute se zadnji čas Nemčija gospodarsko precej sistematično dviga. Industrija dela, promet teče.

Žetev na Francoskem in v Ameriki. Letošnja žetev na Francoskem obeta biti zelo ugodna, tako da bo skoroda popolnoma krila domače potrebnosti. V Ameriki bo žetev pšenic malo slabša od lanske. V Avstraliji in v Argentini so velike množine žita, ki ga pripeljejo razne trgovske družbe v Evropo.

Avstralski bombaž. Iz Londona javljajo: Vlada je prodala velike množine avstralskega bombaža iz državnih skladišč v Bradfordu. Cena je bila za 5% nižja kakor pri zadnji prodaji. Izračunali so, da je padla cena bombaža za 250 frankov pri 50 kilogramih.

Kanada zahteva od Nemčije odškodnino v znesku 1671 milijonov dolarjev.

Iz Slovenije.

Celje. V seji občinskega sosveta 20. maja 1920 je interpelliral sosvetnik Koren (soc. dem.) gerenta celjske občine: Že 8 tednov je preteklo, odkar se je izvolil disciplinarni odsek in javnost še do danes ni ničesar slišala o njegovem delovanju. Gospod gerent je na to odgovoril: Sklical sem že eno sejo, na ni bila sklepna, ker se je izvemšil enega sosvetnika, nobeden ni udeležil. Sklical bom v najkrajšem času zopet sejo.

Štore. (Inzope) klerikalna lubezen. Odkar je bila stavka, naš postajenačelnik se ni nehal stresati svoje jeze nad železničarji. Ene mu je kar brez vsega odpovedal službo, drugega zopet hoče spraviti iz postajnega stanovanja. Da bi se mu stvar tudi posrečila, je pri obratnem ravnateljstvu podvzel svoje ko-

rake. Kaj takega Štore še niso doživeli in mi se je čudimo, kako mora človek, ki je sicer vnet klerikalec, ravnavati vse drugače, kakor pa mu velevala zapoved: Kar ne želiš, da bi se tebi zgodilo, tudi ti drugim ne stori. Res nesrečen kraj, kamor se doje klerikalni tiči. Gledali bomo, da se pri nas v Štoreh ne bodo vgnezdili! Krivic ne bomo nikdar trpeli, pa tudi ne v tem primeru. Orožje, s katerimi zoper take krivice lahko nastopimo, imamo na razpolago.

Šmartno pri Ltlji. (Klerikalna policija.) Šmartno zelo napreduje. Imamo že dobro klerikalno policijo in špijone, ki prenašajo vse šmarske novice na višje klerikalno poveljstvo v župnišče. Zelo se nam pa smili neki lubeznjivi mož iz poveljniškega klerikalnega tabora, ki vsako nedeljo patrolira med mašo po vasi in priganja ljudi, da naj gredo poslušat besedo božjo, ki je pa zadnji čas po večini le zmerjanje navzočih v cerkvi. Naša mladina zapušča klerikalne organizacije, se vzbuja iz spanja in ne veruje več v obljubljena klerikalna nebesa na zemlji. Mi mislimo, da bi morda bilo za klerikalno voditelje še vedno bolj umestno kot zmerjanje ljudi in patroliranje po cerkvi, če bi gospodje pazili na svoje ljudi, da jim ne bodo vsi ušli v tabor liberalizma, kajti slišali smo, da so se Orli in Orlice po večini že skoro vsi izpremenili v Sokole in Sokolice!

TURISTIKA IN ŠPORT.

Internacionalna nogometna tekma se bo vršila v petek dne 4. junija 1920 ob 19. uri (7. uri) popoldne na prostoru S. K. »Ilirije« S. K. Germanija (Graz) proti S. K. Slovan (Ljubljana), na kar se slavno občinstvo opozarja, da je to prva internacionalna nogometna tekma kar obstoja slovenski S. K. »Slovan« v Ljubljani.

Internacionalna nogometna tekma. V sredo in četrtek sta se vršili nogometni tekmi med S. K. Germanijo (Graz) in S. K. »Ilirijo« (Ljubljana). V sredo je bil izid 3 : 1 (3 : 0) za Ilirijo, v četrtek 1 : 0 (1 : 0) kot 17 : 1 v prid Ilirije Germanija je bila v defenzivi dobra, a njena napadalna vrsta je zelo slaba. Najboljša moč kluba je goalman, ki je povsem enak g. Pelanu pri Iliriji. V kritičnih trenutkih si je Germanija pomagala z oati. Ilirija je igrala zelo lepo, imela je lepo kombinacijo, in njena napadalna vrsta je bila še zelo dobra, posebno če vpoštevamo, da je v četrted igrala Ilirija z dvema igralcema od rezervnega moštva.

Sestanek dirkačev kluba kolesarjev in motociklistov »Ilirija« v Ljubljani se bo vršil v soboto, dne 5. t. m. ob 8. uri zvečer v restavraciji »Novi svet«, klubova soba.

Četno dirko priredi klub kolesarjev in motociklistov »Ilirija« v Ljubljani v nedeljo, dne 6. t. m. na progi 50 km Ljubljana-Vrhnika do demarkacijske črte ter nazaj. Start in cilj pri 2 km na Tržaški cesti. Cela prireditev se deli zopet v dve skupini, težka (navadna) kolesa ter lahka (dirkalna). Start za težka kolesa ob pol 3. uri, za lahka ob 3. uri. Pravico udeležbe imajo člani kluba, ki se prijavijo do sobote, dne 5. t. m. do 4. ure popoldne v trgovini »Svetla«, kjer se tudi sprejemajo novi člani. k.

Izdajatelj: Ivan Milinar.

Odgovorni urednik: Jak. Vrhovec. Tisk »Učt. tiskarne« v Ljubljani.

Ste preveč občutljivi za mrzli zrak? Vsakovrstne bolečine se takoj pojavljajo? Slabost? O! kako ta ublažujejo bolečine in utrjuje telo masaže s Fellerjevimi pravimi Elzafluidom! 6 dvojnati ali 2 veliki specialni steklenici 36 kron.

Potrebovali bi odvajajoče, želo-dec ekrepnajoče sredstvo? Poslužite se le Fellerjevih pravih Elzafluidov. 6 škatlic 18 kron. Omot in poštnina posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elza trg št. 358. (Hrvatsko). —F 930

Knjižnica dnevnika »Naprej«.

II izšla je druga izdaja II Komunističnega manifesta.

Spisala Marx in Engels.

Cena 2 K, a poštnina 2-40 K. Naroča se v upravnitvi »Napreja«, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Priporoča se, da se denar za brošuro pošlje naprej radi nepotrebnih poštnih stroškov.

V tisku je: »Eno leto v narodnem predstavilstvu«. Govori in interpelacije sohr. Antona Kristana.

Najceneje! Zelo uspešno! Najceneje!
Inserirajte v „NAPREJ“.
 Najnižji tarifi! Največji popusti!

Pav. Jemc, krojaški mojster
 Spodnja Siška št. 22
 priporoča svojo delavnico za izdelovanje oblek za gospode po meri. Ima prvovrstne moči. Točna postrežba in zmerne cene.

Zaloga novih raznovrstnih dvokoles z najboljšo pnevmatiko, posebej plašče, zračna trava in vsakovrstni deli za dvokolesa in razne stroje. — Vzamejo se tudi stara dvokolesa in stroji v račun. 623

F. B., trgovina z različnimi stroji.
 LJUBLJANA, Stari trg 28.

Graveur
Anton Cerne
 Ljubljana
 Doornik trg 1.

Raznašalce in Kolporterje
 sprejme takoj pod zelo ugodnimi pogoji nprava „NAPREJ“.

Kopel v hotelu „SLON“

Je razen ponedeljka vsaki dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne
odprta.

575

Prodaja lesa.

Pri podpisnem gozdarskem uradu se bode ponudbenim potom prodalo razen že razpisanih 20 vagonov rezanega lesa, za kateri les so bile ponudbe do 31. maja 1920 odposlali, še 40 vagonov rezanega 4 m in nekaj 8 m dolgega smrekovega in jelkovega lesa, in sicer:

20 vagonov iz gozdnega okrožja Rakovec, skladišče v Vitanjah pri Celju (Štajersko),

10 vagonov iz gozdnega okrožja Crna na postaji Prevalje (Koroško) in

10 vagonov iz gozdnega okrožja Železna Kapla, skladišče Železna Kapla.

Natančnejša pojasnila so na vpogled pri podpisnem gozdarskem uradu, kakor tudi pri grofovskem gozdarstvu v Vitanjah oziroma grofovskem nadgozdarstvu v Črni pri Prevaljah.

Ponudbe je predložiti do 10. junija 1920 do 12. ure popoldne pri Glavnem poverjeništvu ministrstva za agrarno reformo v Sloveniji v Ljubljani.

Ponudbenik mora v ponudbi izrecno povdariti, da so mu pogoji znani in da se tem podvrže, da pozna kakovost in mero lesa.

Gozdna uprava grofa Vincenca Thurn,
 Železna Kapla (Koroško).

Premogokopno podjetje sprejme

stavbenika in stavbenega tehnika,

katera morata biti samostojna v izdelovanju načrtov, proračunov in obračunov. V tozadevnih ponudbah, katere je vposlati pod

„Premogokop“

na upravnništvo tega lista je navesti: starost, stan, plačilne zahteve (pri prostem stanovanju, kurjavi in razsvetljavi), dosedanje službovanje, ter priložiti k temu šolska in spričevala o praksi.



Zopet

ogromno pošiljatev manufakture naravnost iz inozemstva je prejela tvrdka R. Stermecki v Celju.

In sicer volne, celirje, tiskanine, etamina, batista za ženske obleke, sukna kamgarna in blazevine za moške obleke, belega in pisanega platna za perilo, kloita, cvilja, robcev, svile in še mnogo raznega blaga, katero se prodaja, zaradi nakupa v velikanskih množinah po čudovito nizkih cenah. Razen tega, vedno velika zaloga lastnega izdelka srajc, predpasnikov, bluz, kril, ženskih, moških in fantovskih oblek, po zelo nizkih cenah. Ceviji, ženski, moški in otroški vedno v velikanski zbirni, prišeno ročno delo od lastnih čevljarjev. 220

Ilustrovani cenik zastoj!
 Na debelo samo v 1. nadstropju
VELETRGOVINA R. STRMECKI CELJE ŠT. 314.
 Razpošiljalna Slovenija.

Prodaja sp. glasovir (Stutzflügel) foto-aparat 9x12 Doppel Anastigmat z ročno tehtnico ter vsem zraven spadajočim materialom, 2 zimske suknje, 1 siva obleka, 3 pare čevljev, 2 para gamaš, 1 črne hlače, 1 siva suknja, 1 tula srebr. ura z verižico. — Stvari se lahko ogledajo vsak dan od 2. pop. naprej, Vojaška ulica, vila Fani. 580

Parni hotel za centralno kurjavo je na prodaj. Ogleda in vpraša se lahko vsaki dan v hotelu „Slon“, Ljubljana. 576

Kontoristinja išče službo. Naslov v upravi „NAPREJA“.

Več vinskih sodov

iz hrastovega lesa, malo rabljenih v najboljšem stanu prodaja

tvrdka Paternost & Remic,
 Ljubljana, Rimska cesta 2.

Papir za cigarete

Abadie, Samum, Golub, Club, Ottoman, vsakovrstne stročnice, pečatni vosek in konceptni papir priporoča na debelo:

„URANUS“ papirnica, LJUBLJANA
 Mestni trg št. 11.

Gozdni delavci

za sekanje večje množine lesa v Belci pri Dovjem se sprejmejo takoj. Prehrana preskrbljena. Pojasnila daje: Potočnik, Belca pri Dovjem. 582

Kosti, rogove,

MEZDRO

suho in mokro kakor vse usnjate odpadke kupuje vsako količino **Tovarna za kletj v Ljubljani.**

Konkurenčne cene!

Samo na debelo!

Vsakovrstno manufakture

se dobi po najnižjih cenah pri tvrdki

BRUMAT F., LJUBLJANA, Mestni trg 25 I.

Lastni avto za prevažanje.

Konkurenčne cene.

Rogaška Slatina

Najboljša mineralna voda
 Tempel vrelec, namizna
 voda Styria vrelec, medicinalna
 voda Donatski vrelec, medicinalna voda
 :: najmočnejše vrste ::

Zastopstvo v vseh večjih mestih in krajih. Dobiva se v vseh prodajalnah in restavracijah.

POJASNILA DAJE: RAVNATELJSTVO ZDRAVILIŠČA ROGAŠKA SLATINA.

„BALKAN“

Trgovska, spedijska in komisijska delniška družba.

LJUBLJANA - MARIBOR - ZAGREB - BELGRAD - TRST - WIEN.

Špedicije vseh vrst. Sprejemanje blaga v skladišča. Zacinjanja. Mednarodni prevozi. Selitve s patentiranimi vozovi na vse strani. Skladišče spojeno s tirom južne železnice. I. ljubljansko javno skladišče.

= Spedicija — Import — Eksport — Komisija. =

Poštni čekovni račun št. 10.532.

Telefon interurban št. 178.

Konsumno društvo za Ljubljano in okolico

sprejema v svojem hranilnem oddelku

hranilne vloge

in jih obrestuje po čistih

4%.

Večje hranilne vloge (nad tisoč kron), katerih vlagatelji se obvežejo, da dvignejo zneske iz te vloge šele po polletni odpovedni dobi, obrestuje po čistih

4 1/2%.

Za varnost hranilnih vlog jamči blagovna zaloga, ki znaša po polletni bilanci okrog 10 milijonov kron, društvena posestva, ki reprezentirajo vrednost nad 2 milijona kron, kakor tudi skladi, rezervni, deležni in dr.

Vloge sprejemajo in izplačujejo

vse podružnice Konsumnega društva za Ljubljano in okolico, ki so:

- | | | |
|---------------------------------|-----------------------|-----------------------------|
| 1. V Spodnji Siški v Ljubljani. | 12. Radovljica. | 24. St. Lovrenc na Pohorju. |
| 2. Na Glincah pri Ljubljani. | 13. Kranjska Gora. | 25. Kamnik. |
| 3. V Ljubljani, Bohoričeva ul. | 14. Mojstrana. | 26. Pragersko. |
| 4. V Ljubljani, Sodna ulica. | 15. Celje. | 27. Križe pri Trzinu. |
| 5. V Ljubljani, Krakovski nasip | 16. Sočani. | 28. Sv. Ana pri Trzinu. |
| 6. Rožna dolina (obč. Vič). | 17. Guštanj, Koroško. | 29. Gorje pri Bledu. |
| 7. V Trzinu na Gorenjskem. | 18. Prevalje. | 30. Store pri Celju. |
| 8. Na Savi (obč. Jesenice) na | 19. Mežica. | 31. Fala nad Mariborom. |
| Gorenjskem. | 20. Črna J. | 32. Ruše nad Mariborom. |
| 9. Na Jesenicah (pri Ferjanu). | 21. Črna II. | 33. Pliberk, Koroško. |
| 10. Koroška Bela-Javornik. | 22. Maribor. | 34. Rogaška Slatina. |
| 11. Borovnica. | 23. Litija. | 35. Radeče-Zidanmost. |

Se podrobnejša pojasnila podajajo zaupniki v navedenih podružnicah ali pa osrednja pisarna Konsumnega društva za Ljubljano in okolico, ki je v **Ljubljani, Sp. Siška, Kolodvorska cesta 208.**

Pisma naj se pošilja pod naslovom: **Ljubljana, poštni predal 13.**

Društvo ima na razpolago **poštne položnice** s katerimi zamorejo vložniki **denarne pošiljke** pošiljati tudi naravnost v osrednjo blagajno.

Sodrug!

Zadružniki!

Vlagajte svoje prihranke v lastno hranilnico!

Naročajte „NAPREJ“



Hočete obdržati svojo lepoto? Hočete imeti kakor baržun mehko kožo? Hočete solčnih peg, mozoljev in ogrcev? Uporabljajte Fellerjevo pravo Elza obrazno, ki obvaruje vašo kožo pred soncem! Občudovani bodele! Zavidani! 1 lonček 9 K, št. III. močnejše vrste 12 K. K temu Fellerjevo najfinišše lilijanovomlečno milo 16 K.

Hočete imeti lepe, zdrave lase? Fellerjeva prava Elza Tannochina

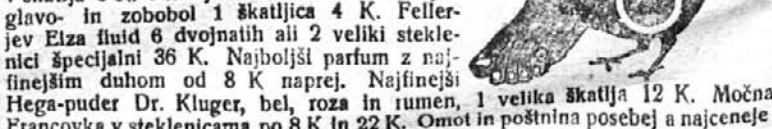
pomaga za rast las doseže bujne lase! Zapreči prhljaj, prerano osivenje. Zabrani plešol 1 lonček 9 K, št. III. 12 K. K temu močno terovo milo za umivanje glave 8 K. Šampon 1 K. Mazilo za brke 2 K 50 vin. in 3 K.

Mučijo Vas kurja ošesa? Fellerjev pravi turistovski obliž učinkuje brez bolečin, hitro in zanesljivo! Nobenih žuljev!

Nobene trde kože! Mala škatlica 4 K, velika škatlica 6 K.

Zelite še kaj? Fellerjeve Elza umivalne pastilje (Kolonjska voda) 1 škatlica 7 K. Fellerjev umivalni prašek proti potenju 1 škatlica 6 K. Fellerjev mentolni črtik zoper glavob. in zobobol 1 škatlica 4 K. Fellerjev Elza fluid 6 dvojnatihi ali 2 veliki steklenici 36 K. Najboljši parfum z najfiniššim duhom od 8 K naprej. Najfinišši Fega-puder Dr. Kluger, bel, roza in rumen, 1 velika škatlica 12 K. Močna Francovka v steklenici 8 K in 22 K. Omot in poštnina posebej a najceneje.

Eugen V. Feller, tiskar, Stubička Donja, Elzaburg št. 252 (Hrvaška).



Mariborska eskomptna banka, Maribor,

Tegetthoffova ulica 11

Podružnici: MURSKA SOBOTA in VELIKOVEC

prevzema denarne vloge in iz-

vršuje vsakovrstne bančne posle

- - pod najugodnejšimi pogoji. - -